

Det meget betydelige og nydeligt udførte Jordarbejde (der blev flyttet ca. 15000 m³ Jord) samt Drænings- og Vejarbejdet blev efter afholdt Licitation overdraget Entreprenør *Nis Hansen*, Sønderborg, medens Stenhuggermester *Iversen*, Sønderborg, har staaet for Stenhuggerarbejdet. Som daglig tilsynsførende med Jordarbejdet fungerede

Konstruktør *C. L. Hallelev*, som senere afløstes af Havebrugskandidat *M. Klintø*, der desuden tog sig af Opsætning af Hegn og Tilplantning. De sidste Jordarbejder lededes af Ingeniør *Remfeldt*, medens Gartner *J. Iversen* (Sønderborg), der har fortsat som Kirkegaardsleder, afsluttede de gartneriske Arbejder.

(Fortsættes i næste Hefte).

Nordisk Sprogforståelse og »Vore Kirkegaarde«

For hvem, der trods valutamæssige eller andre Vanskeligheder har kunnet besøgt nordiske Brødrelande, og hvis Vej har ført Vedkommende bort fra de Turistområder, hvor Folk er vant til at høre andre Tungemål end Byens og Landets, har det ikke kunnet undgås at blive bemærket, at den, man talte med, kan have haft svært ved at forstå, hvad der blev sagt, når den ene var Svensk og den anden Dansk. Man har ofte observeret, at først når man langsomt havde gentaget, hvad man vilde fortælle, og efter at den, man sagde det til, også havde gentaget det samme (men i sit eget Sprog) fik man det Svar, som man havde ønsket sig. Forfatteren til disse Linjer kan tilføje, at efter under den 2den Verdenskrig at have holdt 3 Foredrag på Dansk i 2 sydsvenske Byer, betroede en højt-kultiveret (og iøvrigt på fremmede Sprog velbevandret) Akademiker og videnskabelig Doktor mig, at han, der først fornylig var kommet til Skåne, og ellers havde levet sit akademiske og private Liv i Stockholm-Trakten, overhovedet ikke havde forstået et Ord af mit første, kun lidt af det andet, men næsten alt af det tredje Foredrag. Han havde altså ikke blot fulgt alle 3 Foredrag og derved præsteret en vis prisværdig Udholdenhed, men han havde også derigennem nået at træne sit Sprogøre til at opfatte den danske Tunges bløde Klang i den let syngende Tone, som var Foredragsholderens.

Når dette så åbent erklæredes som et Faktum af en Mand af denne Art, hvor-

dan går det så ikke, når en Dansk skal tale med en Smålænding, en Sørmlænding eller Norrlænding, der overhovedet aldrig har hørt anden forståelig Tale end den, der lød i Hjemstavnen? Det må naturligvis gå ganske som hvis en Vendelbo uden at modulere sin Dialekt (og uden at *kende til* at modulere det) forsøger at gøre sig forståelig for en hjemmefødt Bornholmer, — de vil ikke kunne råbe hinanden op. At dette Forhold gør, at en Dansk, som taler i Sverige og en Svensk i Danmark, forsøger at *tillempe* deres Udtryk og Tonefald efter den Tilhørerskare, man har for sig, er soleklart. Når det i Svensk er *Ferie* at holde *semester*, mens dette i Dansk betyder det helt modsatte, vælger man ganske selvfølgelig et Ord, som Tilhørerne ikke vil misforstå, — og sådanne Sprogfælder er der jo mange af, hvad vi ikke her skal gå ind på.

Gennem de senere År har stedse stærkere Bestræbelser gået ud på at knytte Sprogforbindelsen imellem de nordiske Lande stærkere sammen og at gøre Sprogforståelsen bedre; der er flere Veje at gå på dette Felt, bl. a. Undervisningens. I Dansk har man sideordnet med dette søgt at udrydde de tyskprægede Ord, som vort Sprog har fået alt for mange af, og søgt at erstatte sådanne Germanismer med nordisk klingende Udtryk, der gerne må have Karakter af Sveconismer; at dette, første Gang det høres, uvilkårligt støder Sprogøret, ved enhver med *nogen* Følelse for Sproget; men det er sundere for nordisk Sprog-

følelse, at det bliver sådan, end at vi sprogligt efterhånden glider fra hinanden; og et lille nordisk (spec. dansk) Sprogområde tåler ikke uden videre ligeså godt som et stort Sprogområde kritikløst at optage Fremmedord af enhver Slags, sådan som Englænderne uden Skade og med en fuldkommen grænseløs Liberalitet har optaget selv Fjendens Udtryk, ovenikøbet mens de stod i en dødsensalvorlig og højst blodig Krig med ham (jevnt. det britiske Udtryk fra Tysk: *blitzen*, om de tyske »*Lynangreb*« på britisk Territorium).

Ud fra ovennævnte Synspunkter, og til lige ud fra det Hensyn, at når VORE KIRKEGAARDE har et ikke ubetydeligt Antal Læsere i vore 2 Nabolande samt også enkelte i Island og Finland, har Redaktionsudvalget besluttet, at vi fra og med den nye Årgangs Begyndelse skal følge de Opfordringer, som fra forskelligt Hold er givet Forfattere, Redaktører o. a. Skribenter, nemlig at tillempe det skrevne Ord efter disse Læsers Krav; de danske Læsere vil derfor fremtidigt i nogen Grad få dette at se. Vi agter *ikke* at gøre det *store* Spring, — og for Eksempel er vi slet ikke overbevist om, at en større eller mindre Anvendelse af *Versalier* i vore Ord byder andre nordiske Læsere en Lettelse; tværtimod kan man måske sige, at en større Brug af *Versalier* i hvert Fald *letter* Arbejdet, når man i det skrevne hurtigt skal søge en Ting, et Navn eller en Genstand, end når alting »flyder« ud i det Små. Derimod er det en Kendsgerning, at Anvendelsen af det svenske *å* i Stedet for det danske *aa* vil kunne lette Læsningen hinsides Sund og Kattegat, ligesom Brugen af *v* i Stedet for *f* f. Eks. i Forbindelserne *Afgift-Avgift*, *Afholdelse-Avholdelse* o. s. v. Til en Begyndelse vil dette måske nok støde danske Læsere, men jo flere der bruger denne iøvrigt *gamle, danske* Form, des bedre vil det gå.

Noget lignende gælder for visse Endelser, hvor der på Dansk kan være en vis Valg-

frihed, f. Eks. *Anlæggelse* og *Anlægning*. Den første Endelse med tysk Præg kan helt afskæres, f. Eks. til *Anlæg*, — således kan man i Dansk udmærket godt sige både *Anlæg*, *Anlægning* og *Anlæggelse* om Haver og Kirkegårde; men de 2 første er mere dansk og nordisk prægede, hvorfor de bør foretrækkes. Derimod kan man jo ikke på Dansk sige (eller skrive) *Begravning*, hvad man kan på Svensk, men må blive ved med Endelsen *-else*. Hvis man da ikke vil gå helt bort fra at bruge *Begravelse* og i Stedet anvende *Jordfærd* og *Jordfæstelse* samt at *jorde*, — hvilke Udtryk som så mange andre i Dansk i hvert Fald bruges i Dialekter. At Redaktionen af nærværende Blad kun, hvor det er specielt ønskeligt, anvender Ordet *Monument*, men ellers konsekvent det danske *Gravmæle* o. l., anføres kun for en Ordens Skyld til Oplysning om, at nordisk Sprog røgt for os ikke er en Ny-Opdagelse.

Som allerede sagt vil Læsere i Fremtiden få at se, at vi i Bladet anvender visse fra den fastslåede Retskrivning avvigende Stavemåder, og de vil af ovenstående have erfaret hvorfor. Dette vil ikke sige, at vi gennemretter vore Medarbejderes Manuskripter, — slet ikke; enhver må have Lov at anvende sin personlige Retskrivning. Men skulde vore Medarbejdere være på samme Linje som Redaktion og Redaktionsudvalg, skulde det kun glæde os at erfare dette i Praxis.

At Læsere især til en Begyndelse vil finde nogen Vaklen i Bladets Linjer, bedes undskyldt; dette beror både på, at der ligger færdige Manuskripter, samt at det kræver noget mere Pålidelighed at gennemføre en ændret Stavemåde, end man måske gør sig helt klart, og at vi forbeholder os at gøre Undtagelser, som f. Eks. Stilen kan motivere. Og i de officielle Egenavne, såsom VORE KIRKEGAARDE og FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR, kan Redaktionen naturligvis ikke foretage nogen Ændringer.